

Commissie treft voorbereidingen voor pre-toetredingshervormingen en -beleidsevaluaties

Brussels, 20 maart 2024

De Commissie heeft vandaag een mededeling aangenomen over pre-toetredingshervormingen en -beleidsevaluaties.

Dit document levert een bijdrage aan het lopende debat over de interne hervormingen die de EU zal moeten doorvoeren om zich voor te bereiden op een uitgebreide Unie. Het bekijkt de gevolgen van een grotere Unie op vier belangrijke gebieden - waarden, beleid, begroting en governance -, en effent het pad voor de pre-toetredingsbeleidsevaluaties die voorzitter **Von der Leyen** in haar toespraak over de Staat van de Unie 2023 heeft aangekondigd.

De EU moet verder verdiepen naarmate zij verruimt. We moeten ons vandaag beginnen voor te bereiden voor de Unie van morgen en uitbreiding aangrijpen als een katalysator voor vooruitgang. Heel Europa heeft hier baat bij gehad. Door uitbreiding is de EU de grootste geïntegreerde markt ter wereld geworden. Handel en financiële stromen werden opengesteld, wat bijdroeg tot de economische groei in zowel de EU als de toetredende landen, en het gewicht van de EU in de wereld deed toenemen.

Hervormingen waren voordien al noodzakelijk, maar met de uitbreiding worden zij onmisbaar.

Vorbereidingen treffen voor een grotere Unie

Uitbreiding is in het eigen strategische belang van de Unie. Hoewel er ook uitdagingen zijn, levert een goed beheerd uitbreidingsproces voordelen op uiteenlopende gebieden op: geopolitiek, economisch, ecologisch, sociaal en democratisch. De EU heeft eerdere uitbreidingen al tot een goed einde gebracht door het EU-beleid vóór de toetreding aan te passen en te zorgen voor een rigoureuze toetredingsproces, gerichte bijstand en — waar nodig — overgangperiodes.

De voordelen kunnen pas worden verwezenlijkt als zowel de EU als de aspirant-lidstaten goed voorbereid zijn en het toetredingsproces op verdienste gebaseerd blijft. Dat vergt volledige en volgehouden politieke inzet en engagement, in de eerste plaats van de uitbreidingslanden, maar ook van de EU zelf. Door voort te bouwen op de ervaringen van eerdere uitbreidingen en door het EU27-beleid verder te verbeteren, zijn we beter voorbereid op een grotere Unie. Met name geleidelijke integratie is een belangrijke pijler geworden in de voorbereiding van de uitbreidingslanden ruim vóór hun toetreding.

Waarden

De handhaving van de democratie, de rechtsstaat en de grondrechten is een hoeksteen van de EU en moet als leidraad dienen voor een ingrijpende transformatie in de uitbreidingslanden. Deze waarden blijven de leidraad voor een ingrijpende transformatie in de uitbreidingslanden. De EU versterkt haar instrumenten om te garanderen dat de rechtsstaat in de hele Unie consequent wordt gehandhaafd, ook na de toetreding.

Beleid

Ondanks de uitdagingen die zich kunnen voordoen, versterkt een grotere Unie de vele voordelen van de eengemaakte markt. Burgers en bedrijven kunnen de vruchten hiervan echter pas plukken als het uitbreidingsproces goed voorbereid is.

In het document van vandaag ligt de nadruk op:

- **Het verbeteren van de connectiviteit:** Een grotere Unie zal de fysieke connectiviteit versterken, wat tot lagere logistieke kosten en vlottere handelsstromen zal leiden. Dit zal uiteindelijk tastbare economische voordelen voor consumenten en bedrijven opleveren. Deze vooruitgang zal grotendeels afhangen van de beschikbaarheid van voldoende particuliere en publieke investeringen en van de convergentie van de wet- en regelgeving. Bij de beleidsevaluaties kan bijvoorbeeld worden onderzocht hoe beleidsinitiatieven die de veerkracht

via baanbrekende industriële innovatie willen versterken, op grotere schaal kunnen worden ontplooid en ondersteund door belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang.

- **Het nakomen van onze klimaat- en milieuverbintenissen:** Een grotere Unie kan een positieve bijdrage leveren aan de strijd tegen klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit. De uitbreidingslanden hebben ook een enorm potentieel op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. Bij beleidsherzieningen moet worden nagegaan welke nieuwe uitdagingen het EU-beleid inzake klimaat en groene industrie kan aanpakken, zonder afbreuk te doen aan onze ambities en voorspelbaarheid.
- **Het verbeteren van de voedselkwaliteit en -zekerheid:** Een belangrijke uitdaging van de toekomstige uitbreiding bestaat erin ervoor te zorgen dat het gemeenschappelijk EU-landbouwbeleid een duurzaam en concurrerend agrovoedingsproductiemodel beter kan ondersteunen, maar tegelijkertijd ook tegemoet komt aan de behoeften van landbouwers en de verscheidenheid aan landbouwmodellen. Bij de beleidsevaluaties moet worden onderzocht of de kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten in staat zijn de EU-wetgeving inzake rechtstreekse steunregelingen voor landbouwbedrijven toe te passen en de gemeenschappelijke marktordeningen voor diverse landbouwproducten te implementeren.
- **Het scheppen van de voorwaarden voor sociale, economische en territoriale convergentie:** Lidmaatschap van de EU levert tastbare voordelen op voor de economie, zoals lagere transactiekosten, meer investeringen, intraregionale handel, economische groei en sterkere sociale rechten. Het biedt ook toegang tot grotere en meer gediversifieerde financiële markten, wat zorgt voor lagere financieringskosten en meer keuze en lagere prijzen voor de consument. Om de uitdagingen in verband met de governance van het economische, sociale en territoriale convergentiebeleid binnen een bredere groep lidstaten aan te pakken, moet bij de beleidsevaluaties onder meer worden nagedacht over het dichten van lacunes op het gebied van wetgeving en handhaving.
- **Het nakomen van sterke verbintenissen op het gebied van veiligheid, migratie en grensbeheer:** In een steeds uitdagendere geopolitieke context zou een grotere Unie een sterkere rol kunnen spelen in mondiale aangelegenheden en multilaterale betrekkingen — op voorwaarde dat zij eensgezind, snel en doortastend kan optreden. Deze eensgezindheid en wendbaarheid ten aanzien van de buitenwereld vereisen een onderliggende gedeelde visie en een sterke samenloop in de analyses en standpunten van de lidstaten. Een grotere Unie kan echter, althans in eerste instantie, tot een grotere verscheidenheid aan belangen en agenda's in het buitenlands beleid leiden. Bij de beleidsevaluaties moet worden gekeken naar de geloofwaardigheid en het vermogen van de Unie om op te treden, die zullen afhangen van efficiënte besluitvorming.

Begroting

De precieze financiële gevolgen van de uitbreiding zullen voornamelijk afhangen van het tijdpad, de reikwijdte en het resultaat van de op verdienste gebaseerde toetredingsonderhandelingen. In ieder geval moet de uitbreiding een element zijn waarmee rekening wordt gehouden in de aanloop naar de volgende langetermijnbegroting. Toekomstige uitgavenprogramma's van de EU moeten worden ontwikkeld met de toekomstige uitbreiding in het achterhoofd. Tegelijkertijd zal ook moeten worden nagegaan hoe pretoetredingsinstrumenten kunnen worden verfijnd om de voorbereiding op de toetreding en de stap naar deelname aan EU-fondsen te verbeteren.

Governance

Sinds 2022 wordt er nagedacht over institutionele hervormingen van de EU. Het vooruitzicht op uitbreiding heeft het gevoel van urgentie in dit debat weer aangewakkerd. De Commissie heeft haar steun uitgesproken voor een Verdragswijziging "indien en waar dat nodig is", maar is ook van mening dat de governance van de EU snel kan worden verbeterd door ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden die de huidige Verdragen bieden, zoals "overbruggingsclausules", waardoor de Raad op belangrijke gebieden met gekwalificeerde meerderheid kan beslissen in plaats van bij unanimitie. Er zal ook rekening moeten worden gehouden met de toekomstige werklast op het gebied van handhaving, wat cruciaal is om de integriteit en de werking van de Europese Unie en haar eengemaakte markt in stand te houden.

Achtergrond

Een grotere Europese Unie biedt aanzienlijke politieke en economische mogelijkheden. We zullen deze mogelijkheden pas ten volle kunnen benutten als we in staat zijn om verbeterpunten in kaart te brengen, te definiëren en erop te anticiperen, en om een duidelijke strategie uit te stippelen voor vooruitgang op de parallelle trajecten van uitbreiding en hervorming van de EU.

De mededeling van vandaag geeft de aanzet tot de diepgaande beleidsevaluaties die voorzitter **Von**

der Leyen in haar toespraak over de Staat van de Unie 2023 heeft aangekondigd. De Commissie zal deze evaluaties begin 2025 uitvoeren. Dat kan op verschillende manieren gebeuren, afhankelijk van de afzonderlijke gebieden, en de standpunten van belanghebbenden over de specifieke effecten van een grotere Unie op individuele beleidslijnen zal erin worden meegenomen. In een volgende fase kunnen dan, afhankelijk van de resultaten van de evaluaties, inhoudelijke hervormingsvoorstellen op afzonderlijke gebieden, waaronder ook het voorstel van de Commissie voor de volgende langetermijnbegroting, worden opgesteld.

Meer informatie

https://commission.europa.eu/publications/communication-pre-enlargement-reforms-and-policy-reviews_en

IP/24/1568

Quotes:

"Uitbreiding is een geostrategische investering die het politieke en economische gewicht van de EU op het wereldtoneel vergroot. Zij verankert de democratie op het hele continent en versterkt het concurrentievermogen van de eengemaakte markt, bijvoorbeeld door kritieke externe afhankelijkheden te verminderen. Om de kansen van deze geopolitieke investering ten volle te benutten, moeten echter zowel de EU als de toekomstige lidstaten goed voorbereid zijn. Deze mededeling vormt de opmaat tot EU-hervormingen die onvermijdelijk zijn om ons voor te bereiden op een grotere Unie, met een reeks diepgaande beleidsevaluaties die begin 2025 van start moeten gaan."

Maroš Šefčovič, uitvoerend vicevoorzitter voor de Europese Green Deal, Interinstitutionele Betrekkingen en Prognoses - 21/03/2024

Contactpersoon voor de pers:

[Daniel FERRIE](#) (+32 2 298 65 00)

[Saul GOULDING](#) (+32 2 29 64735)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [The Members States flags of the European Union of 27 Countries and the European flag](#)